

MELNICKÁ ELEGIE.

J. L. Hrdina.

Jako zadumaná socha historie mi připadá to město na malebné výšině polabské, jako otužilá věz maják, jenž vodítkem oném dvěma pontonům přicházejícím z dalekých vlastí českých. Tu dole pod srázným útesem skal setkáji se oba — Labe i Vltava, a zdá se, že odtud již pout jich veselejší. Za šepotu a povídání si pohádek klusají dále k severu. A pontonů ku, byt i v dalekou cizinu odcházel, jest cesta veselá, sejdě-li se s krajanem.

Putujte s Panem Bohem!

A oko mé zas téká po zachmuřeném Mělníku, na němž od pradávných dob zlý osud a ještě krutější člověk nepřítel velmi mnoho změnil, ale nikomu nepodařilo se selhnouti hrde temeno jeho k oblasi Labe, tím méně pohrobiti stáříčky údy ve vlnách řeky, aby je roznesla v dalekou, dalekou cizinu. Jako odlesk sídla Libušina, jako obraz Vyšehradu připadá mi Mělník. Polohou, podobou, historií, vším. Vyšehrad jako Mělník hostil ve svých zdech po celé věky členy rodin vládců českých, na Vyšehradě mnohé drama z dějin národa českého počalo, na Mělníku došlo svého zakončení. Na Vyšehradě dály se válečné porady, a když kníže a král český na bojišti vykrvácel, uchýlila se vdova jeho do zámku mělnického. A modlitba "Svatý Václave — nedej zahynouti," z duše osiřelé v těchto klenbách pronesená bývala nejvroucenější.

S bývalého cimbuří, odkud přes lipový háj hořinský k západu a podél Labe k severu otvíral se úchvatný pohled na daleký kus české vlasti, jenž poset vesničkami a na obzoru vrouben modráky vrchy, zaslí jsme nízkými vrátky ku kostelu, šenz na východní straně obložen při zemi mramorovými deskami a nápisy a erby dávnych rodin patričních mělnických. O každém pověděl mi soudruh můj historik, jak ji tradice lidu ebová. A těsnou uličkou vešli jsme na tiehé prostranství, vroubené nízkými domečky a odtud mohutnou branou vešli do nádvoří zámku.

V dávnych dobách chvěla se žulová dlažba nádvoří pod kroky obrněné a kopyt válečných ko-

ni, — dnes tu záhonek květin, dnes každá ta hlavinka astrý je v bezpečí a nebojí se zaslápnutí. Hluboké sklepy, z nichž před věky ozývalo se sténání vězňů a rachot okovů, nyní jsou dokofán, tiehé, a jen ob čas ozve se po schodech krok vinaře. Okna knižecích síní jsou okennicemi zabetónována, tu a tam dere se ven stěblo slámy neb sena, jež pavouci opteli kedu sítkou a historická veranda v druhém patře se rozpádá, kámen za kamenem padá tam, odkud přišel, a pohádka stará, jež se mi zjevila pojednou a tak neočekávaně, v tom veselém reji zanikla jako úryvek písně, mocnějšího dojmem zaplašené.

Až nyní, ani nevím jak, vzpomněl jsem si na pohádku o Sidonku. Nešťastný onen osmý den listopadový v roce 1620.

Brzy po poledni zahájeno drama a za hodinu na to spadla již opona. A herei, již činné se účastnili, rozjeli se s krvavého jeviště všemi stranami po širé vlasti, aby došli slíbené odměny. Takovi herei bývali odměňováni až po skončení aktu a to obyčejně tak, že se jednotlivci dostalo, čeho si uřval. A tehdyž byla dána císařům celá česká země na pospas. Je rozsáhlá ta naše vlast, užívala miliony poctivců, ale sotva postačila k naplnění kapes několika tisíc žoldáků. Hradý a zámky byly loupeny, jakoby to byly pohozené přilby na bojišti. Jen u naší krajiny co bylo zámku a na nich českých šlechticů! Zámky některé stojí dosud, jiné jsou již v rozvalinách, ale po bývalých českých rodech ani stopy. Vykrváceli na lešení staroměstském, nebo hladem byli umučeni v Bílé věži hradčanské, pobiti, když se vzpírali vydati dědictví oteu svých císařů, anebo utekli v zoufalství a bídě za hranice a více nikdo z nich se nevrátil.

Jedinému rodu panů Pětipekých skonfiskováno Neprobýlice, Chýstě, Egerberk, Blahotice a Mělník. Pět synů měl Václav starší Pětipeký, pro každého chystal jednu tvrz. Ale nedočkali se starucha splnění snů svých. Nejstarší ze synů zahib na kolbišti pod Smečnem, tři zůstali na pláni bělohorské, těsně u zdi obojích královské a těla všech k nepopsání kopyty Mansfeldových koní rozdupána. Jediný Odolan unikl a ten boje se pronásledován, vstoupil do řad Švédů, doufaje, že po přeházení této vojny zajme dědictví otcovo i bratrů svých. Kdož tušil, jak dlouho vojna potrvá. A snad dobře učinil Odolan, že se postaral o živobytí. Starému oteu jeho pobráno vše a on sám polonahý odešel k severu za hranice. Vše by snáze knesl, vše mu mohli vzít, jen Mělník mu měl nechat. A jediný zbylý syn bojuje v řadách nepřátel. Nepřítel? Za či zbraně se měl Čech modlit v těch dobách zlyh? Kdo tu spolu na ubohé oteu české válčili, byli oba našiel oteu nepřítel. Nikdo nebojoval pro nás, jen o nás. Proto se Odolan v řadách Švédů mstil na císařských. Ale dlouho u Švédů nesloužil. Ti, nemajíc už čeho loupit a věduce, že na hlavu Odolanovu vypisána odměna ve zlatě, rádi by ho byli prodali. Jen když na blízku bylo vojsko císařské, Nevidáno o jednoho cizího dobrovolníka. A bylo by se jim to podařilo, ale Odolan Pětipeký dozvěděl se o zradě a nad Vltavou přebrodil s konem za noci Vltavu, uhněl k Mělníku. Město samo bylo ochuzeno, vydrancováno, ani brány se na noc nezavíraly. A brána zámku byla dokofán, že tu byla silná posádka Sasíků, již se nechtěli báti ani dábla.

Pan Odolan dojel k samé zdi městské, kdež uvázal koně. — Pěšky pak kráčet pustou ulicí k náměstí. Bylo už šero, proto snad také nepatkal ani živé duše. — Konečně.

"Hydlí někde v zámku, děvčáko?" oslovil postavu, již se kolem něho kmitla.

"Jsem tam vojáci!" odpověděla tiše.

"Jaci?"

"Sasieci. Jsou tuze atí."

"Starý pán Pětipeký — kde ten je?"

"Odešel s druhými do ciziny, když mu vzali zámek."

"I slejál hrab ti vzali, tatíčku!"

"Pane Odolane!"

"Znáš mne? Jsi slejál!"

"Ano, Sidonka."

Šel během doby v zapomnění, a když se náhodou po dlouhých letech vyskytlo jméno to co křestní jméno majitelky tohoto pozemku, vzpomněli si pamětníci nebo přispíli si pochlebníci a z ostrova stal se novokřtěnce. Hleď, v těchhle místech asi, kde ty tři věkovité duby paže své si podávají ku pomoci proti bleskům, povodním a bouřím, zde asi odehrál se ten poslední akt —

Ted zase jsme byli obemknuti zástupem veselé mládeže a nebylo od nich vyproštění. A pohádka stará, jež se mi zjevila pojednou a tak neočekávaně, v tom veselém reji zanikla jako úryvek písně, mocnějšího dojmem zaplašené.

Až nyní, ani nevím jak, vzpomněl jsem si na pohádku o Sidonku.

Nešťastný onen osmý den listopadový v roce 1620.

Brzy po poledni zahájeno drama a za hodinu na to spadla již opona. A herei, již činné se účastnili, rozjeli se s krvavého jeviště všemi stranami po širé vlasti, aby došli slíbené odměny. Takovi herei bývali odměňováni až po skončení aktu a to obyčejně tak, že se jednotlivci dostalo, čeho si uřval. A tehdyž byla dána císařům celá česká země na pospas. Je rozsáhlá ta naše vlast, užívala miliony poctivců, ale sotva postačila k naplnění kapes několika tisíc žoldáků. Hradý a zámky byly loupeny, jakoby to byly pohozené přilby na bojišti. Jen u naší krajiny co bylo zámku a na nich českých šlechticů! Zámky některé stojí dosud, jiné jsou již v rozvalinách, ale po bývalých českých rodech ani stopy. Vykrváceli na lešení staroměstském, nebo hladem byli umučeni v Bílé věži hradčanské, pobiti, když se vzpírali vydati dědictví oteu svých císařů, anebo utekli v zoufalství a bídě za hranice a více nikdo z nich se nevrátil.

Jedinému rodu panů Pětipekých skonfiskováno Neprobýlice, Chýstě, Egerberk, Blahotice a Mělník. Pět synů měl Václav starší Pětipeký, pro každého chystal jednu tvrz. Ale nedočkali se starucha splnění snů svých. Nejstarší ze synů zahib na kolbišti pod Smečnem, tři zůstali na pláni bělohorské, těsně u zdi obojích královské a těla všech k nepopsání kopyty Mansfeldových koní rozdupána. Jediný Odolan unikl a ten boje se pronásledován, vstoupil do řad Švédů, doufaje, že po přeházení této vojny zajme dědictví otcovo i bratrů svých. Kdož tušil, jak dlouho vojna potrvá. A snad dobře učinil Odolan, že se postaral o živobytí. Starému oteu jeho pobráno vše a on sám polonahý odešel k severu za hranice. Vše by snáze knesl, vše mu mohli vzít, jen Mělník mu měl nechat. A jediný zbylý syn bojuje v řadách nepřátel. Nepřítel? Za či zbraně se měl Čech modlit v těch dobách zlyh? Kdo tu spolu na ubohé oteu české válčili, byli oba našiel oteu nepřítel. Nikdo nebojoval pro nás, jen o nás. Proto se Odolan v řadách Švédů mstil na císařských. Ale dlouho u Švédů nesloužil. Ti, nemajíc už čeho loupit a věduce, že na hlavu Odolanovu vypisána odměna ve zlatě, rádi by ho byli prodali. Jen když na blízku bylo vojsko císařské, Nevidáno o jednoho cizího dobrovolníka. A bylo by se jim to podařilo, ale Odolan Pětipeký dozvěděl se o zradě a nad Vltavou přebrodil s konem za noci Vltavu, uhněl k Mělníku. Město samo bylo ochuzeno, vydrancováno, ani brány se na noc nezavíraly. A brána zámku byla dokofán, že tu byla silná posádka Sasíků, již se nechtěli báti ani dábla.

Pan Odolan dojel k samé zdi městské, kdež uvázal koně. — Pěšky pak kráčet pustou ulicí k náměstí. Bylo už šero, proto snad také nepatkal ani živé duše. — Konečně.

"Hydlí někde v zámku, děvčáko?" oslovil postavu, již se kolem něho kmitla.

"Jsem tam vojáci!" odpověděla tiše.

"Jaci?"

"Sasieci. Jsou tuze atí."

"Starý pán Pětipeký — kde ten je?"

"Odešel s druhými do ciziny, když mu vzali zámek."

"I slejál hrab ti vzali, tatíčku!"

"Pane Odolane!"

"Znáš mne? Jsi slejál!"

"Ano, Sidonka."

"Sidonka? deera vrátníka hrady? — kde je otec tvůj?"

"Musili jsme se vystěhovat, vojáci nás vyhnali, pane Odolane —"

V tom mihla se tu přes cestu jiná postava, a hned zmizela. Odolan již byl nedůvěřivým. Vojáci jsou v zámku spiti, ale což kdyby —

"Pozdravuj otec svého, Sidonka, a buď a Bohem."

"A kam půjdeš zase?"

"K severu, kam šel tatíček můj!"

Podal děvčence ruku, ta ji přijala a nemohouce pochopiti, proč se jí odtud nechce, ač nastává noc, dívala se za panem Odolanem, dokud nezmizel.

V tu chvíli asi příběh do strážnice zámeké malý človíček v kutné kapuce a vstřív ohlednou hubenou tvář do začazené síně, vyburcoval Sasíky.

"Cheťte-li si vydělati, hoši, dvě stě dukátů, nechte hry a pít a vzhůru!"

"To půjdeme třeba do pekla!" chechtali se Sasieci.

"Tak daleko ne, jen tady kus cesty k přívozu. Myslím, jak jsem dle řeči jeho zaslechl, že zamíří na levý břeh Labe."

"O kom to mluvíš?"

"O panu Odolanu Pětipekém. Za jeho hlavu vyplatí císař dvě stě zlatých dukátů."

Chasa Sasíků se vrátila, až stoly a lavice zpřevrhali, a dali se naznačeným směrem. Za chvíli se vrátili a vedli mezi sebou zajatec. U samého přívozu jej chytili. Kůň se spláhl a skočil do řeky. Jen když pana Odolana mají. A musil se jim bránit, šat jeho na polo rozdrán.

Hned zbuzen velitel vojáků, ten se podíval do lester a našel tam, jak ten kapucín říkal. Dvě stě dukátů za hlavu Odolanovu. Mnoho-li by dostali za živého zajatec celého, tam nestálo. Ostatně hlava bez těla je jistější, než aby hlídali celého a živého. Na Mělníku k tomu! Je tu zrozen, zná tu každou skulinu, — tady by se ho nedohlídala.

"Jen si jej vezměte a učíte o hlavu kratším. A za Labe zajděte, abychem popravou nepohoršili pátery kapucíny."

Vyšli ve vši tichosti ze zámku, aby jich nikdo nepohřesil, ale lid se přece dopátral příčiny toho pozdního průvodu. Šli mlčky za Sasíky a nedali se zahnat. Proč? Jdou doprovodit na poslední cestu nejmladšího syna svého bývalého pána, posledního Pětipekého.

"A jak se dozvěděli o něm Sasieci?" ptali se lidé veslující v širokých praméních po Labi.

"Sidonka ho zradila."

A Sidonka seděla smutně mezi nimi s hlavou sklopenou a slova obrany nepronesla. Ba že zradila, třeba jen dětskou neopatrností. A tam, kde stály tři tlusté duby při sobě, poklekl pan Odolan, měl se zauklítnout, hlavu vzal Sasieci na Mělník a o další se nestarali.

Ež všichni zvědavci odešli a preplavili se, převozník ještě naposledy zavolal, cheť-li se kdo převézt. Nikdo neodpovídal. Převozník šel spat. Ale přec tu někdo zůstal u bezhlavého těla. Byla to Sidonka. Dlouho seděla nehybně u bývalého pána svého, pak vstala, natrhala listí a mateřidousky, po paměti uvala několik věnečů, vystřela jimi malou loďku, již tu měl rybák u břehu, ještě zašla do lesíka a po chvíli se vrátila, těžce oddychující. Pak vložila ztuhlé tělo do loďky, odrazila od břehu a pozorovala její běh.

Pluj s Bohem za svým tatíčkem — kdybych neměla sama tatíčka, plula bych s tebou!"

A to místo, kam Sidonka den co den chodila se modlit, poklekl lid jmenem té nevinné zrádkyně.

Moderně zařízený a největší řeznický a uzenářský závod vlastní nejstarší řezník,

V. F. KUNCL,

č. 1244 So. 13th St., Omaha.

Má na skladě vždy velké zásoby jakostního různého masa, jerat i znamenitých domácích uzenářských výrobků. Ceny levnější nežli kdekoliv jinde. Zboží možno objednat telefonem: Douglas 1198.

SEVERO-NĚMECKÝ LLOYD

BALTIMORE - BREMEN

Velké, moderní, dvoušroubové jednokajutové parníky. Lahodná jídla. Pohodlí bez přepychu. Všechny kajuty uprostřed lodi. Bezdrátová telegrafie.

Příměřené ceny:

Druhá kajuta.....\$57.00
Třetí kajuta.....\$35.00
Pouze na "Rhein", "Main" a "Neckar".
Mezipalubí.....\$33.00

Když jedete navštívit starý domov v Čechách, jeďte přes Baltimore.

Když posíláte pro své příbuzné neb přátele, by přijeli do Ameriky z Čech, kupte jim vyplacené lístky přes Baltimore.

O úplné podrobnosti požádejte:

A. SCHUMACHER & CO.,
General Agents,
BALTIMORE,
aneb jejich zástupce v celých Spojených Státech.

H. CLAUSENIUS & CO.,
General Western Agents,
CHICAGO,

Jan Yirák,

český pozemkový a pojišťovací jednatel

Otění krajané! Kdo byste si přál prodat aneb koupit majetek, nyní mám na prodej velký výběr krásných a laciných majetků; též i farmy.

Pojišťuji proti ohni, tornád a vůbec všem vichřicím, pronajímám domy, obstarávám výtahy z knih a kontrakty.

Přijďte a prohlédněte si tyto krásné a laciné majetky, než koupíte jinde. Milerád Vám posloužím.

Úřadovna: 1241 jižní 16. ulice. Telefon: Doug. 3258.

HUGO F. BILZ

Dodavatel Jettrova lahvového "Gold Top" piva

1324 Douglas ul., Omaha, Neb.

TELEFON: Douglas 1542 neb Douglas 3040

Objednejte sobě bednu tohoto vzhledného piva. Na skladě nejvčetnější staré kofalky, stará vína, doutníky a likéry všeho druhu. — Vše za nejnižší ceny.

HUGO F. BILZ OMAHA, NEBRASKA

NEJSTARŠÍ A NEJLEPŠÍ MÍSTO PRO SCHŮZKY JEST

ED. MAURERA RESTAURANT A HOSTINEC.

v čísle 1306 Farnam ulice.

Pravá importovaná piva na čepu. PLZEŇSKÉ z Měšťanského pivovaru v Plzni v Čechách. Hofbrauerei Bavaría pivo. Pivo Anheuser-Busch a světově známé Faust získalo rozsáhlou reputaci. Kavárna pro dámy na 2. a 3. patře.

"Staré Spolehlivé"

Metz

Omažské oblíbené pivo

WM. J. SWOBODA, malo-obchodník. Tel. Doug. 222

Přestěhoval se

Dr. J.W. NOVÁK

český

zubní lékař

Přestěhoval se do

Karbach Blk.

15. a Douglas ulice

čís. pokoje 204.

Rohová místnost na druhé podlaží

nad Ryan Jewelry Co.

Tel. v úřadovně: Douglas 5077.

Tel. residence, 915 William ul., Douglas 6019.

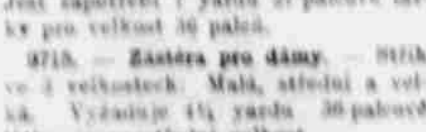
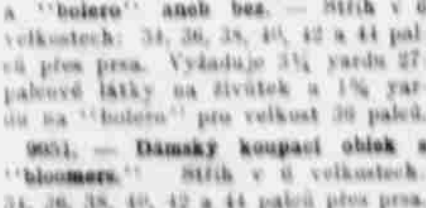
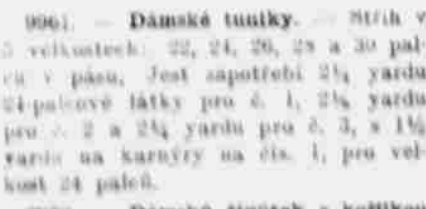
Pozor!

Pozor!

Buďte bdělí, když opouštíte káru a neobcházejte ji nikdy zadem, dokud jste se dříve nepřevědčili, že nejede jinak kára opačným směrem. Nepozornost může snadno být příčinou vážné nehody. Pomozte nám svým pozorním, zabránit možným případům neštěstí.

Omaha & Council Bluffs Street R. R. Co.

Modní svět.

9961. — Dámské tuniky. — Strih v 5 velikostech: 22, 24, 26, 28 a 30 palců v pásu. Jest zapotřebí 2 1/2 yardu 24-palcové látky pro č. 1, 2 1/2 yardu pro č. 2 a 2 3/4 yardu pro č. 3, 3 a 1 1/2 yardu na karnýru na čís. 1, pro velikost 24 palců.

9983. — Dámský svrtek s kotlíkem a "bolero" aneb bez. — Strih v 6 velikostech: 34, 36, 38, 40, 42 a 44 palců přes prsa. Vyznačuje 3 1/2 yardu 27-palcové látky na svrtek a 1 1/2 yardu na "bolero" pro velikost 36 palců.

9981. — Dámský koupací oblek s "bloomers". — Strih v 6 velikostech: 34, 36, 38, 40, 42 a 44 palců přes prsa. Jest zapotřebí 7 yardů 27-palcové látky pro velikost 36 palců.

9718. — Zástěra pro dámy. — Strih v 2 velikostech: Mala, střední a velká. Vyznačuje 4 1/2 yardu 36-palcové látky na prostřední velikost.

Každý, kdo sobě předplatí na některý z našich listů, obdrží jeden modní vzorek stříh úplně zdarma. Další vzorky za 10c jeden.

Upozorňujeme naše odběratele, aby při objednávání vzorků stříh neopomněli udati místo nasazeného čísla, jestli míru aneb stříh.